

Kuva: Aki Korkeamaa, Proxion Plan Oy

Tornio-itäinen – valtakunnan raja, Ratasuunnitelma, vuorovaikutustilaisuus

Vuorovaikutus- tilaisuuden sisältö

- **Väyläviraston rooli ja tehtävät**
 - Jarno Viljakainen (Väylävirasto)
- **Ratasuunnitelma ja ratatoimitus**
 - Jarno Viljakainen (Väylävirasto)
- **Hankkeen tausta, sisältö ja tavoitteet**
 - Katriina Pietilä (Proxion Plan Oy)
- **Hankkeen esittely**
 - Katriina Pietilä (Proxion Plan Oy)
- **Hankkeen aikataulu**
 - Jarno Viljakainen (Väylävirasto)
- **Keskustelu ja kysymykset**
- **Lisätietoa suunnitelmista ja palautteet**

Mitä Väylävirasto tekee?

- **Tavoitteenamme** on, että liikenneverkot vastaavat kansalaisten liikkumistarpeisiin ja elinkeinoelämän kuljetustarpeisiin edistämällä Suomen kilpailukykyä
- **Keskitymme** tie-, rata- ja meriliikenteen väyläverkon suunnitteluun, kehittämiseen ja kunnossapitoon, talvimerenkulun järjestämiseen sekä liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen
- **Väylävirasto** toimii ELY-keskusten kanssa yhteistyössä liikennejärjestelmäsuunnittelussa maakuntien liittojen, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden ensisijaisena kumppanina
- **Väylävirasto** vastaa myös liikenteenohjauksen järjestämisestä palvelusopimuksella Fintraffic Raide kanssa
- **Väylävirasto** toimii vastuullisesti ympäristöhaittoja rajoittaen
- **Väylävirasto** on osaava tilaajaorganisaatio

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väyläverkon suunnittelu,
kehittäminen ja
kunnossapito

Operatiivinen vastuu väylänpidon
kansallisten
liikennejärjestelmätavoitteiden
toimeenpanosta

Yhteiset palvelut

Fintraffic Tie Oy
(tieliikenteen ohjaus)

**Fintraffic
Meriliikenteenohjaus Oy**
(meriliikenteen ohjaus)

Fintraffic Raide Oy
(rautatieliikenteen ohjaus)

**Fintraffic Lennonvarmistus
Oy** (lennonvarmistus)

Liikenteen ja viestinnän
sääntely-, lupa-, rekisteri-
ja valvontaviranomainen

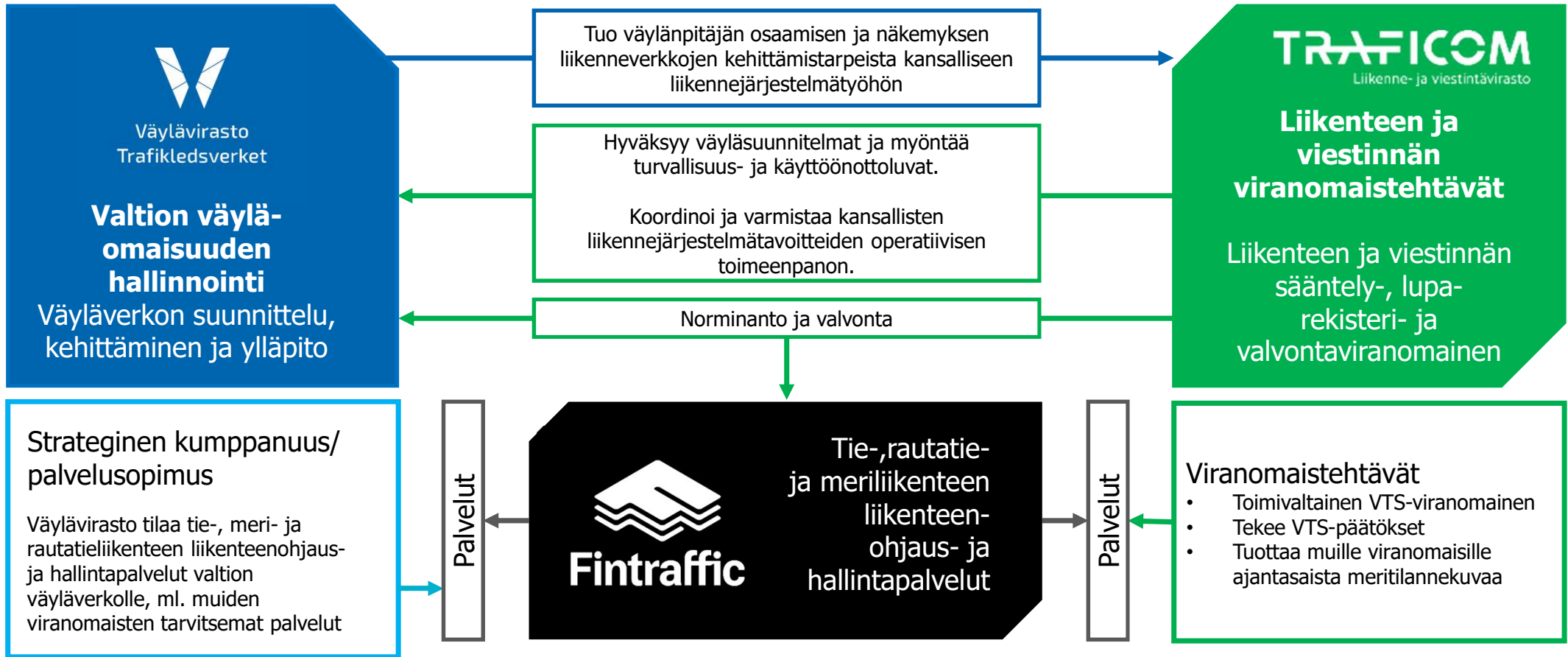
Avustaa LVM:ää kansallisten
liikennejärjestelmä-
tavoitteiden
yhteensovittamisessa

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maanteiden suunnittelu, kunnossapito ja parantaminen.
Sovitaan liikennejärjestelmän valtakunnalliset linjaukset
alueen liikennejärjestelmän tarpeisiin.

Yhteisenä tavoitteena kansalaisten sujuva arki ja elinkeinoelämän kilpailukyky

Liikenneinfrahankkeen eteneminen

Väylä

Sidosryhmät

Hankinta suunnitteluvaiheiden välissä vie isommissa hankkeissa n. 1-2 vuotta

Jarno Viljakainen

Ratasuunnitelma (1)

- Radan eri osien yksityiskohtaista suunnittelua ja mitoitusta.
- Määritellään radan tilavaraukset suojavyöhykkeineen niin rakentamisen aikana kuin lopputilanteessa.
- Ratasuunnitelman laatimisessa korostuu
 - Suunnitelman oikeusvaikutukset
 - Vaikutuksien arviointi
 - Viranomaisyhteistyö ja vuorovaikutus, mm. kaavoitus
 - Kustannuksien suuruus
- Ratasuunnitelmaa edeltää usein jokin esiselvitys, joissakin tapauksissa yleissuunnitelma

Ratasuunnitelma (2)

- Aloittamisesta kuulutetaan esisijaisesti tietoverkossa
- Hanketta esitellään suunnittelun aikana yleisölle ja sidosryhmille
- Ratasuunnitelma pidetään yleisesti nähtävillä 30 päivän ajan. Nähtävillä olosta kuulutetaan tietoverkossa sekä alueen lehdissä. Nähtävillä olon aikana suunnitelmasta on mahdollisuus tehdä muistutus.
- Suunnitelmasta pyydetään lausunto kunnilta, maakunnan liitolta ja ELY-keskukselta sekä tarvittavilta muilta viranomaisilta.
- Rataverkon haltija käsittelee lausunnot ja tekee tarvittaessa muutoksia suunnitelmiin.

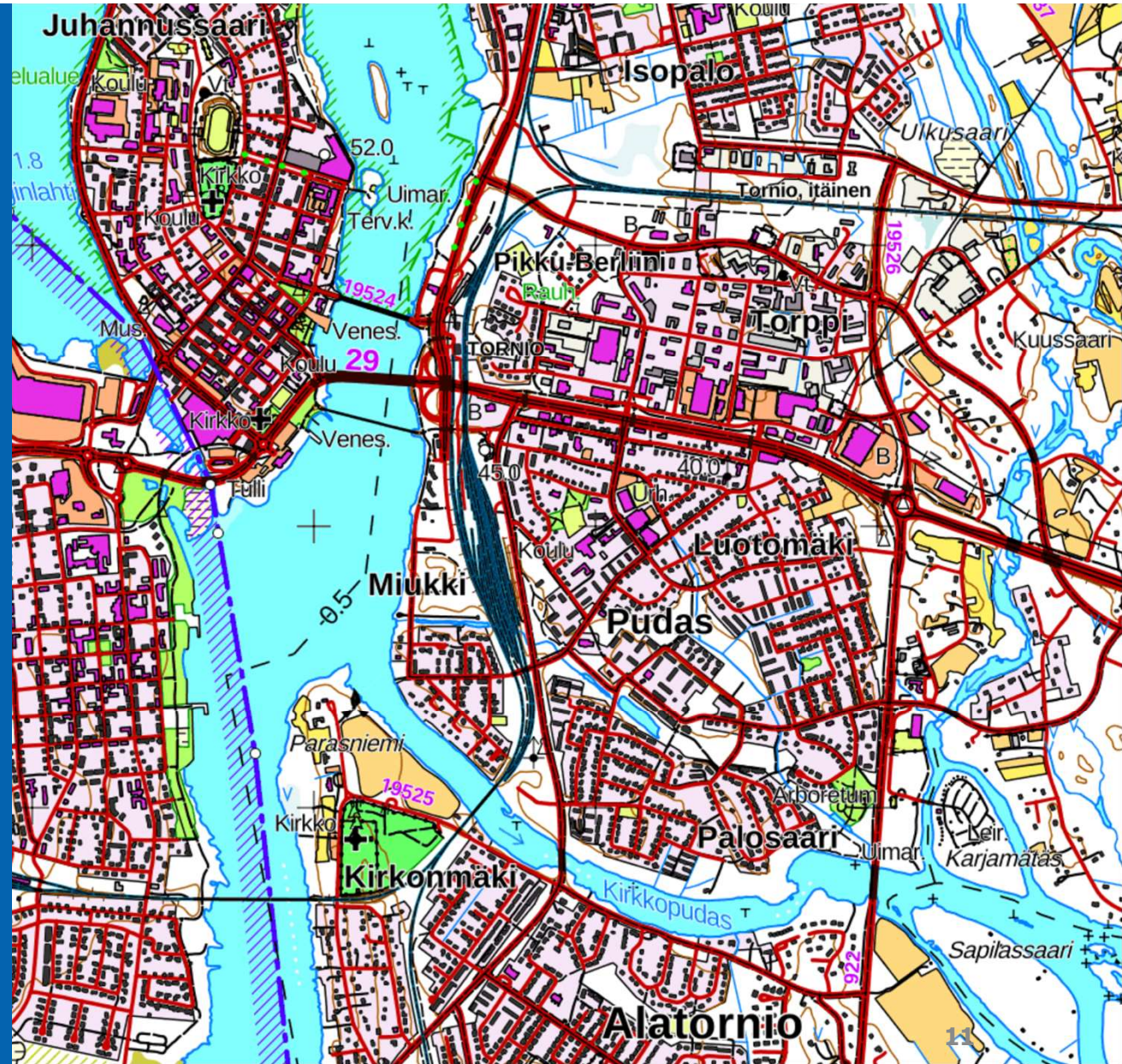
Ratasuunnitelma (3)

- Rataverkon haltija laatii hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom), joka tekee hyväksymispäätöksen
- Hyväksymispäätös asetetaan nähtäville ja nähtäville asettamista kuulutetaan tietoverkossa sekä alueen lehdissä.
- Päätökseen voi hakea muutosta 30 pv nähtävillä olon aikana hallinto-oikeudesta. Ratasuunnitelman hyväksymispäätöksen perusteella rakennustyöt voidaan aloittaa valituksista huolimatta, ellei valitusta käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Ratasuunnitelma, ratatoimitus

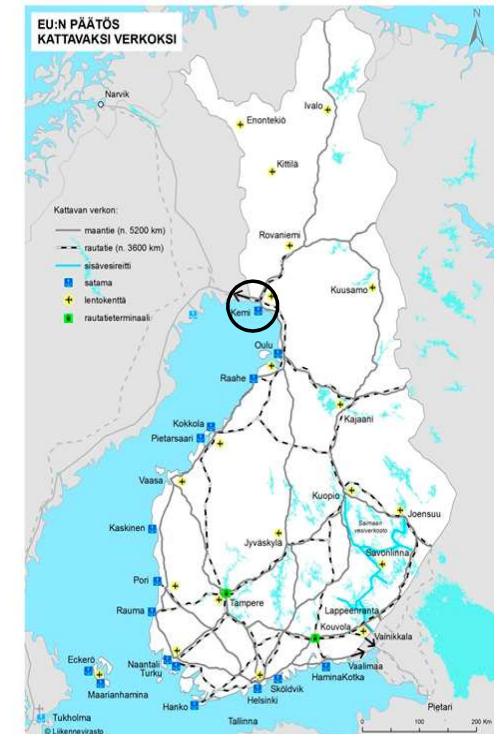
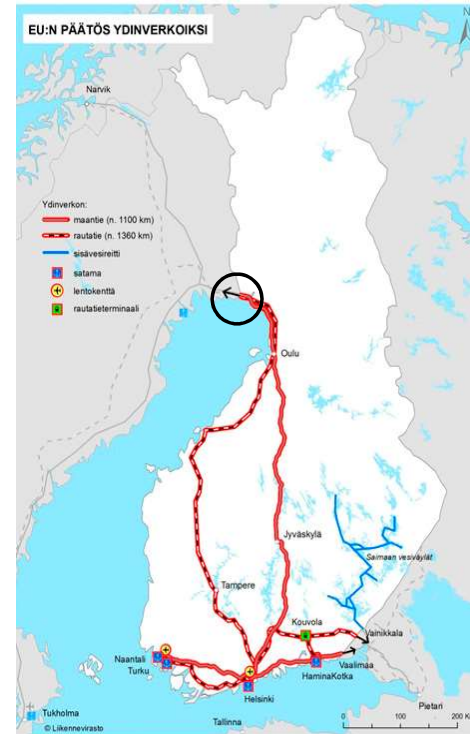
- Rataverkon haltijalla on oikeus hakea ratatoimitusta, kun ratasuunnitelma on hyväksytty.
- Ratalain mukainen hyväksytty ratasuunnitelma antaa rataverkon haltijalle oikeuden rautatiealueen haltuunottoon ja ratatoimituksen jälkeen rakentamiseen.
- Ratatoimitus käynnistetään ennen rakentamisen aloittamista ja se jatkuu vielä rakentamisen jälkeen.
- Ratatoimituksella lunastetaan alueet ja oikeudet sekä määritellään korvaukset.
- Ratatoimituksessa tehdyistä päätöksiin voi hakea muutosta maaoikeudelta.

Suunnittelualue: Tornio- itäinen- valtakunnan raja

Tausta ja tavoite

- Tavoitteena on määritellä Tornion liikennepaikan raiteiston kehittämis- ja parantamistarpeet sekä arvioida rataosuuden muut kehittämistarpeet sekä toimenpiteiden toteuttamisen vaikutukset.
- Tornion ratapihalla on merkittävästi korjausvelkaa mm. silloissa ja radan päällysrakenteessa. Huonokuntoiset sillat, vaihteet ja raiteet pitää joko korjata/uusia tai purkaa.
- Tasoristeysten muutostarpeet arvioidaan
- Tavoite on saattaa tarkastelualue vastaamaan Euroopan laajuisen TEN-T-liikenneverkon ydinverkon vaatimuksia Suomen ja Ruotsin välillä.
 - sähköistys
 - junapituudet
- Hankkeelle Development of the Bothnian Rail Corridor (action number 2019-FI-TM-0257-S) on myönnetty suunnitteluun EU:n CEF-tukea keskeisten liikenneverkkojen kehittämiseen.
- Suunnitelman lähtökohtana on radan nykyinen suurin sallittu akselipaino 22,5 kN.

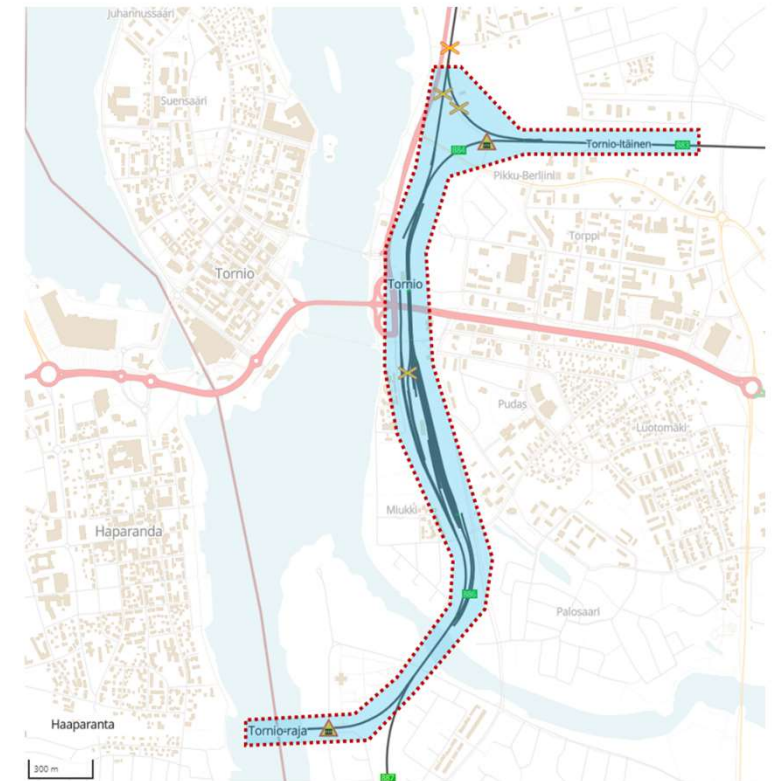

EU:n päätös TEN-T-ydinverkoksi ja kattavaksi verkoksi, selvitysalue korostettu mustalla ympyrällä (Väylävirasto).

Suunnittelukohde

Suunnittelualue:

- Pohjoisessa Tornion kolmioraiteen vaihde V711
- Idässä Tornio-Itäisen liikennepaikan reuna km 883+000
- Etelässä Röyttän raiteelle johtava vaihde V080
- Lännessä valtakunnanraja

Suunnittelualue korostettu sinisellä ja rajattu punaisella katkoviivalla (Julia 2021, Traffic Management Finland n.d., OpenStreetMap n.d.)

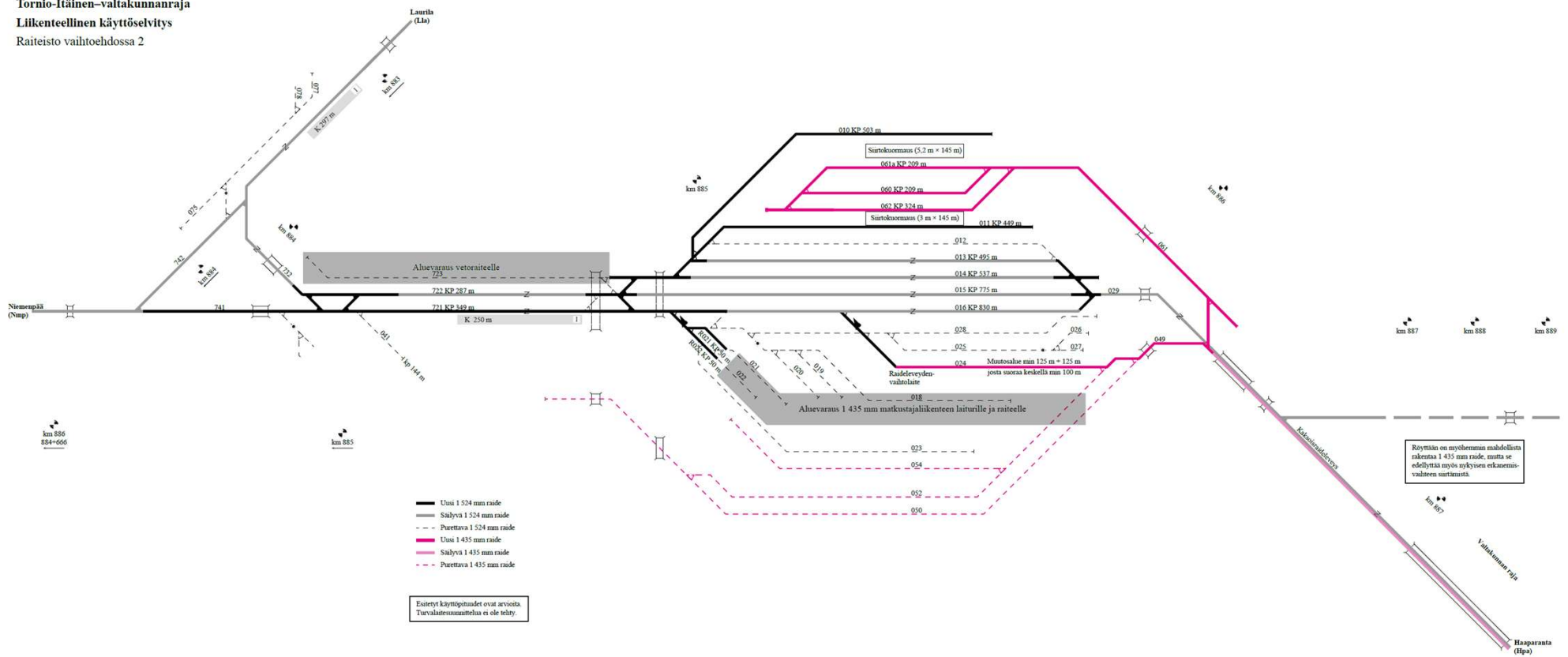
Suunnittelukohde

- Ratapihasta on laadittu liikenteellinen käyttöselvitys, jossa on kartoitettu nykyisten raiteiden puutteet sekä tuleva raiteistotarve lähtökohdaksi ratasuunnitelmalle.
- Ratapihan raiteisto suunnitellaan vastaamaan tulevia liikennetarpeita ja ennusteita henkilö- ja tavaraliikenteen osalta.
- Ratasuunnitelmassa huomioidaan siirtokuormausmahdollisuus ja raiteistot.
- Ratasuunnitelmassa huomioidaan raiteisto- ja aluevaraus telinvaihto-/muutos toiminnoille.
- Henkilöliikenteen osalta suunnitellaan varaus Tornion asemalle 250 m pitkälle suomalaiselle henkilöliikennelaiturille. Suunnitelmassa tarkastellaan myös liityntäpysäköintiä ja saattoliikennettä.
- Aluevaraustarpeet Ruotsin raideleveyden henkilöliikennelaiturille tarkastellaan

Alustavat suunnitelmaratkaisut (1)

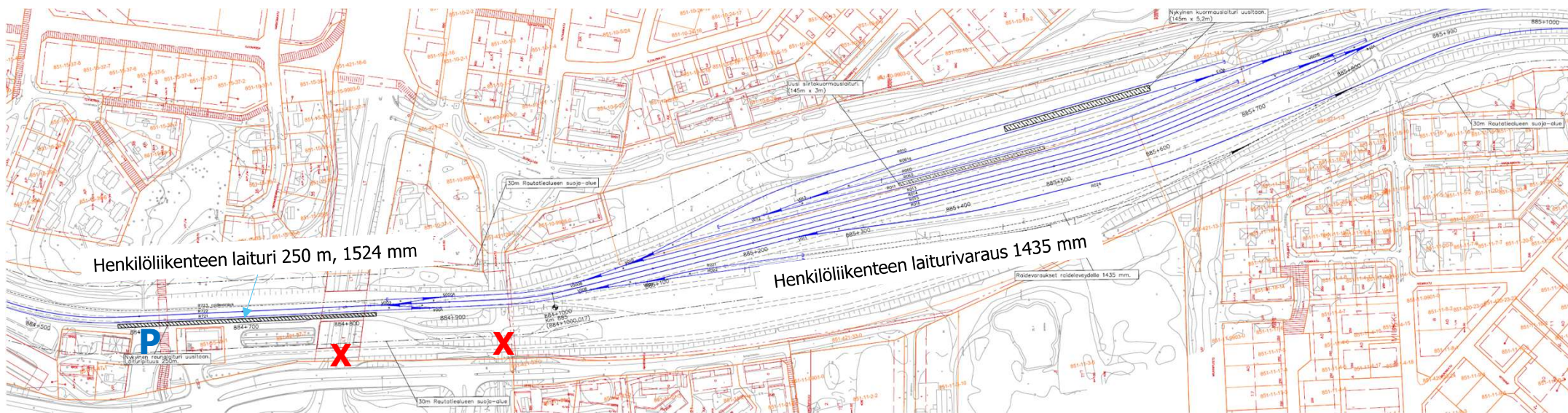
Jatkosuunnitteluun valittu raiteistomalli

Tornio-Itäinen-vahtakunnanraja
Liikenteellinen käyttöselvitys
Raiteisto vaihtoehdossa 2

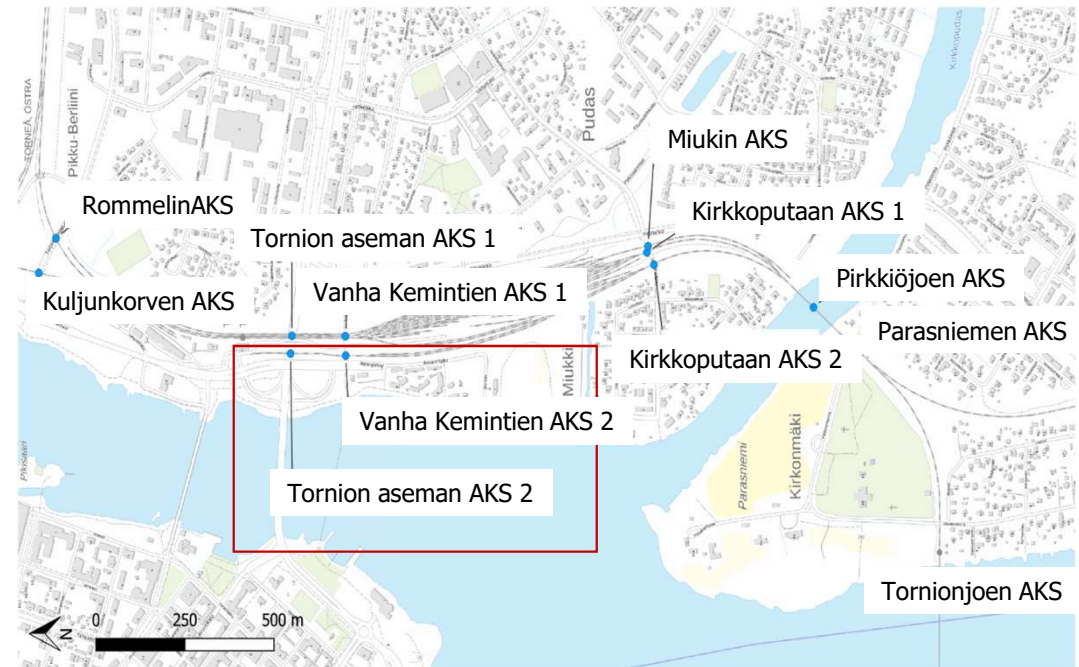
Alustavat suunnitelmaratkaisut (3)

- 2 pitkää raidetta, 740m hyötypituus (TEN-T –verkko), siirtokuormausraide
- Henkilöliikennelaituri suomalaiselle liikenteelle, 250 m, liityntäpysäköinti
- Aluevaraus ruotsalaiselle 1 434 mm raidelevydelle ja laiturille
- Kiinteä yhteys säilytään 1 524 mm ja 1 435 mm raiteiden välillä
- Kaksi 1435 mm raiteilla olevaa siltaa puretaan
- Vaiheittain toteuttamien selvitetään

Suunnittelukohteen sillat

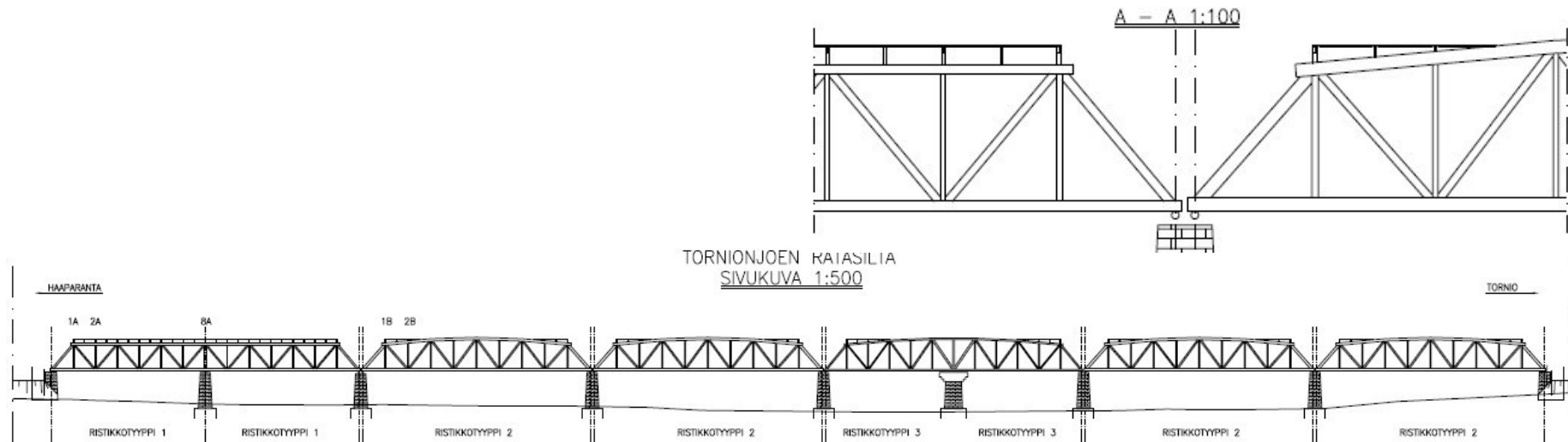
- Suunnittelualueella on kaksi ratasiltaa ja 10 alikulkusiltaa.
- Ratapihan länsireunalta voi vapautua alueita muuhun käyttöön.
- Tornionjoen ratasilta avarretaan
- Vanhan Kemintien alikulkusilta 2 ja Tornion aseman alikulkusilta 2 esitetään purettavan.
- Muiden kunnoltaan huonojen tai tyydyttävien siltojen osalta on arvioitava peruskorjaustarve.

Tarkastelualueen sillat. (Taustakartta: Maanmittauslaitos)

Tornionjoen ratasilta

- Nykyinen silta avarretaan, jotta rata voidaan sähköistää
- Sillalle tehdään tarvittavat kunnostustoimenpiteet, mm. Suomen osuuden pintakäsittely

Suunnittelukohteen tasoristeykset

- Suunnittelualueella on viisi tasoristeystä.
- Kolmioraiteella oleva tasoristeys Varasto on osa erikoiskuljetusreittiä. Tasoristeyksen kohdalle asennetaan sähköradan ajolankojen nostolaitteisto.
- Tasoristeyksien parantamistoimenpiteet arvioidaan.
- Ratapihan alueen huoltotien tasoristeystarpeita tarkastellaan, muutoin tasoristeyksiin ei esitetä merkittäviä muutoksia.

Hankkeen vaikutukset (1)

Vaikutukset junaliikenteeseen:

- Tornion liikennepaikan raiteistomallin tehostuminen ja parantuminen.
- TEN-T –verkon vaatimat raiteistopituusedellytykset toteutuvat.
- Siirtokuormausmahdollisuus tavaraliikenteelle.
- Rajat ylittävän henkilöliikenteen mahdollistuminen Suomesta Ruotsiin suomalaisella kalustolla.

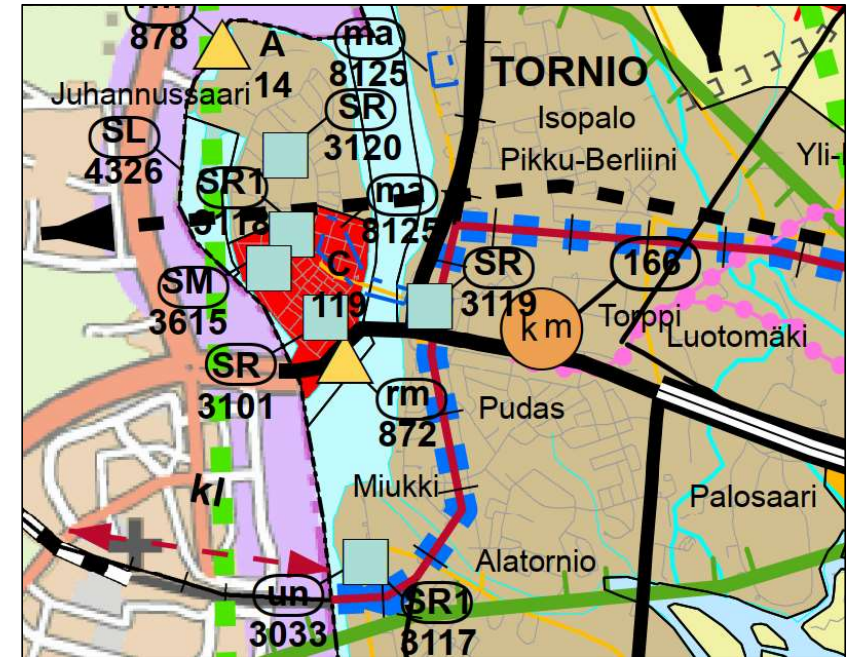
Vaikutukset viihtyvyyteen ja elinoloihin:

- Siirtokuormausalueella satunnaista lastausta
 - Toiminta tämän hetken tiedon mukaan satunnaista ja päiväaikaa tapahtuvaa.

Hankkeen vaikutukset (2)

Vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen

- Alueella on voimassa Länsi-Lapin maakuntakaava (lainvoima 11.9.2015).
 - Rataosuudet Tornio-Itäinen ja Tornion asema-
valtakunnan raja on osoitettu merkittävästi
parannettavaksi pääradaksi ja raideliikenteen
kehittämiskäytäväksi, jonka suunnittelussa tulee
varautua raideliikenteen palvelutason parantamiseen
sekä siihen liittyviin aluevaraustarpeisiin.
 - Tornio-Kolari -rataosa on osoitettu pääradaksi.
 - Suunnitteluosuus sijoittuu taajamatoimintojen (A)
alueelle.
- Hanke tukee maakuntakaavan kehittämistavoitteita eikä
vaadi muutoksia maakuntakaavamerkintöihin.

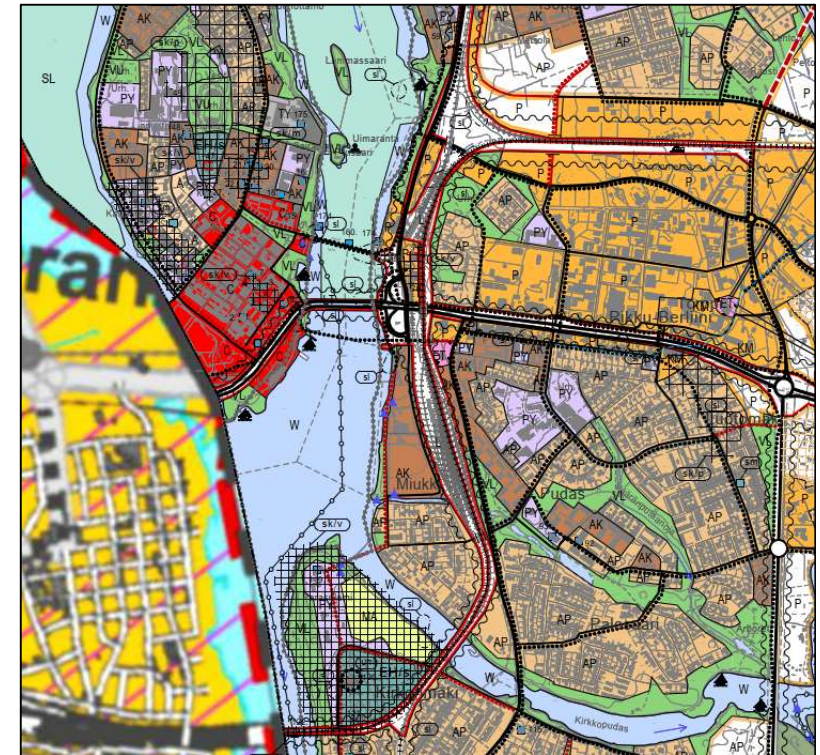

Ote Länsi-Lapin maakuntakaavasta.

Hankkeen vaikutukset (3)

Vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen

- Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Tornion yleiskaava 2021 (hyväksytty 14.12.2009).
 - Suunnitteluosuus on osoitettu merkittävästi parannettavaksi päärataosuudeksi kolmioraiteesta etelään ja siitä pohjoiseen pääradaksi.
 - Rautatiealue on osoitettu liikennealueeksi (L) ja ympäröivät alueet pääasiassa palvelujen ja hallinnon alueeksi (P) ja asuntoalueiksi (AK, AP).
- Rautatiealue suunnittelualueella on pääasiassa asemakaavoittamatonta aluetta. Suunnittelualueen keskiosassa Tornio-Itäinen -rataosuuden ja valtatie 29 välisellä osuudella Torpin kaupunginosassa suunnitteluosuus sijoittuu asemakaavoitetulle alueelle. Radan alue on osoitettu rautatiealueeksi (LR).
- Hanke tukee yleiskaavan pääradan kehittämistavoitteita eikä vaadi muutoksia yleiskaavamerkintöihin tai asemakaavoihin. Suunnitteluratkaisut mahtuvat kaavoissa osoitetulle liikennealueelle (L) ja rautatiealueelle (LR).
- Suunnitellut toimenpiteet sijoittuvat Väyläviraston ja VR-Yhtymän omistamille alueille.

Ote Tornion yleiskaavasta 2021.

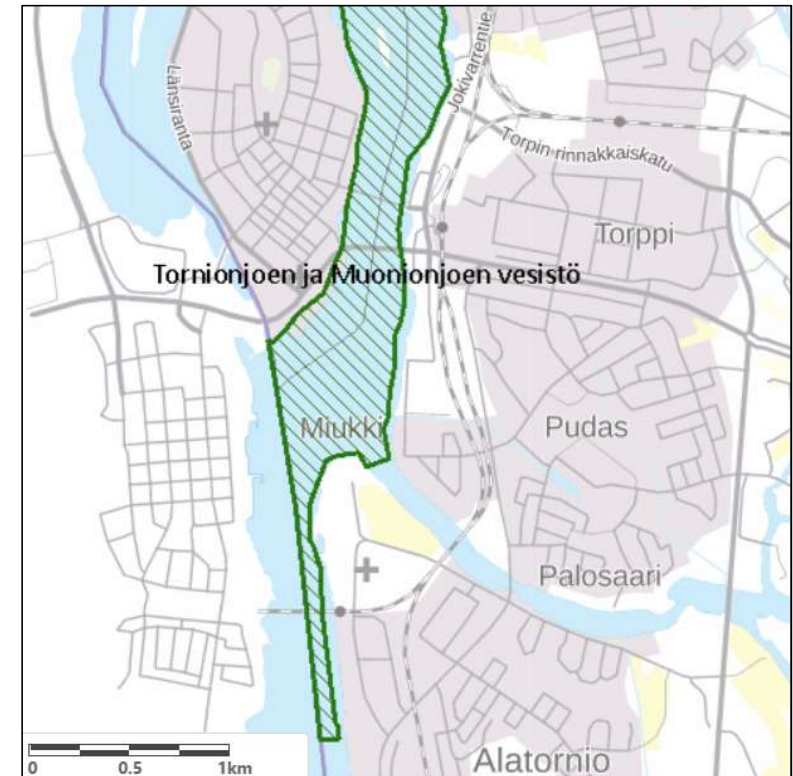
Hankkeen vaikutukset (4)

Väylävirasto
Trafikledsverket

Vaikutukset luonnonympäristöön

- Suunnittelualueen itäosaan sijoittuu *Tornionjoen ja Muonionjoen vesistön* Natura 2000-alue (FI1301912). Tornionjoen ratasilta ylittää Natura 2000-alueen.
 - Hankkeen toteuttaminen ei vaadi ratasilan perustusten uusimista Tornionjoen uomassa.
 - Hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Tornionjoen vesistö on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.
- Suunnittelualueella todennäköisesti esiintyy uhanalaista kasvilajia, jonka esiintymisalueita on osoitettu suunnittelualueelle myös Tornion yleiskaavassa 2021 (sl).
 - Ratasuunnitelman yhteydessä hankealueelle laaditaan luontoselvitys lajin elinympäristöjen toteamiseksi.
 - Elinympäristöt otetaan huomioon suunnitelmaratkaisuissa. Tarvittaessa käynnistetään poikkeuslupamenettely.
- Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti arvokkaita kallioalueita, moreenimuodostumia, kivikoita tai tuuli- ja rantakerrostumia.

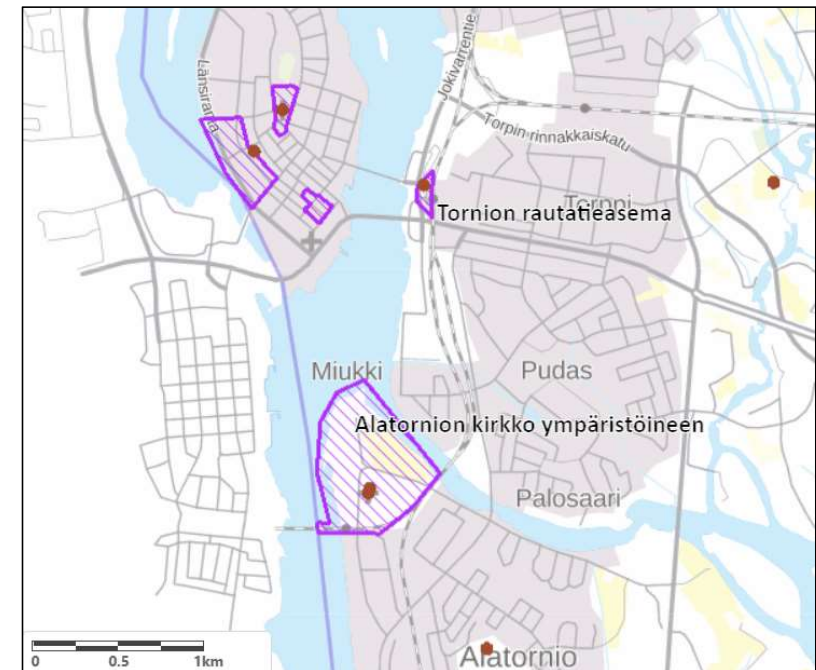

Tornionjoen ja Muonionjoen vesistön Natura 2000-alueen rajaus suunnittelualueella.

Hankkeen vaikutukset (5)

Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan

- Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) *Tornion rautatieasema* ja *Alatornion kirkko ympäristöineen*.
 - Ratasuunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä RKY-alueille eikä hankkeen toteuttamisella arvioida olevan heikentäviä vaikutuksia rakennettujen kulttuuriympäristöjen arvoihin.
- Tornion rautatieaseman rakennukset sekä Alatornion ristikirkko on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaina suojeltavina rakennuskohteina Tornion yleiskaavassa. Maakunnallisesti arvokkaina suojeltavina rakennuskohteina on osoitettu Alatornion pitäjän museo ja Tornionjoen 1919 rakennetut rautatiesilta "Rajasilta".
 - Hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutuksia suojeltuihin rakennuksiin. Tornionjoen ratasillan parantamisessa pyritään ottamaan huomioon sillan rakennushistoriallinen arvo.
- Myös lähimmät muinaisjäännekohteet sijoittuvat Tornion rautatieaseman ja Alatornion kirkonmäen ympäristöön.
- Hankkeen vaikutukset maisemaan jäävät vähäisiksi, koska toimenpiteet kohdistuvat nykyiselle rautatiealueelle.

Suunnittelualueelle sijoittuvat RKY-kohteet (violetti) ja muinaisjäännekohteet (ruskea).

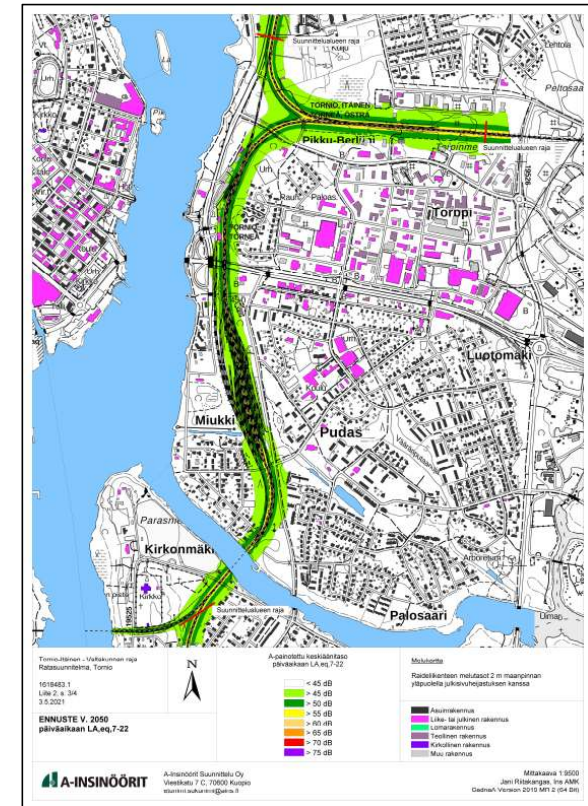
Hankkeen vaikutukset (6)

Väylävirasto
Trafikledsverket

Vaikutukset meluun ja tärinään

- Suunnittelun yhteydessä tehdään melumallinnus ja tarkistetaan melunsuojatarve
 - Alustavan tarkastelun perusteella vaikutusalueella ei ole kohteita melualueella. Melualueen raja päiväaikaan $L_{A,eq,7-22} \geq 55$ dB ja yöaikaan $L_{A,eq,22-7} \geq 50$ dB)
 - Melunsuojatarvetta ei vaikuta olevan
- Suunnittelun yhteydessä tehdään myös tärinäselvitys laskentamalleihin perustuen ja arvioidaan tärinätorjuntatarve
 - Selvitys on kesken, mutta tärinävaikutusten arvioidaan olevan melko vähäisiä

Ennustetilanteen v.2050 melualueet päiväaikaan

Alustava aikataulu

- Ratasuunnitelma asetetaan nähtäville alkusyksy 2021
- Toteutus alkaa aikaisintaan vuoden 2021 lopussa

Ratasuunnitelman vuorovaikutus

- Ratasuunnitelman internetsivut:
 - <https://vayla.fi/tornio-itainen-valtakunnan-raja-ratasuunnitelma>
 - Yleisötilaisuudessa esillä ollut aineisto
 - *Suunnitelmakarttaluonnokset*
 - *Palautelomakelinkki*
- Suunnitelmasta pyydetään palautteita 24.5.2021 mennessä
 - Sähköpostipalautteet: katriina.pietila@proxion.fi
 - Palautelomake hankkeen www-sivuilla.

Yhteystiedot

Väylävirasto:

Jarno Viljakainen

Projektipäällikkö, radan suunnittelu

jarno.viljakainen@vayla.fi

Puh. 029 534 3812

Proxion Plan Oy:

Katriina Pietilä

Projektipäällikkö

katriina.pietila@proxion.fi

Puh. 040 862 0959

Väylävirasto
Trafikledsverket

Yhteisrahoitettu Euroopan unionin
Verkojen Eurooppa -välineestä